

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/108/2018
Identifikačné číslo spisu:	3113205893
Dátum vydania rozhodnutia:	06.12.2018
Meno a priezvisko:	Mgr. Katarína Beniačová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3113205893.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému S., bývajúcemu v Y., o zaplatenie 5.829,10 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12 C 202/2013, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 23. augusta 2017 sp. zn. 19 Co 264/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 23. augusta 2017 sp. zn. 19 Co 264/2017 odmietol odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 31. mája 2017 č. k. 12 C 202/2013-171. V odôvodnení uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo právnomu zástupcovi žalobkyne riadne doručené prostredníctvom elektronického doručovania dňa 09. júla 2017, ktorý deň je skutočnosťou určujúcou začiatok lehoty na podanie odvolania. Keďže zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania začala žalobkyni plynúť nasledujúci deň, t. j. 10. júla 2017, posledný deň 15-dňovej lehoty pripadol na 24. júl 2017, ktorý bol posledným dňom lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd konštatoval, že odvolanie podané žalobkyňou elektronicky (e-mailom) dňa 25. júla 2017 a následne na poštovom orgáne dňa 26. júla 2017 bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty.

2. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Namietala, že napadnuté uznesenie je nesprávne, pretože trpí vadou podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej C.s.p.), nakoľko odmietnutím odvolania odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa jej názoru odvolací súd nesprávne posúdil plynutie lehoty na podanie odvolania. Uviedla, že rozsudok súdu prvej inštancie jej bol doručený elektronicky dňa 9. júla 2017, t. j.

v nedeľu, pričom v zmysle ustanovenia § 32 ods. 9 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) lehota na podanie odvolania začala plynúť najbližší pracovný deň, t. j. v pondelok 10. júla 2017. Keďže žalobkyňa podala odvolanie elektronicke dňa 25. júla 2017, teda v posledný deň lehoty na podanie odvolania v danej veci, a zároveň toto podanie v listinnej podobe doplnila v zákonnej desaťdňovej lehote, mala za to, že odvolanie bolo podané včas. Na základe uvedeného žiadala, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 O.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

4. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti C.s.p. treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka dovolacieho súdu: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

5. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

6. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

7. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

9. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

12. V danom prípade dovolateľka uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C.s.p., teda sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a I Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (I ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odvolania žalobkyne dovolacím súdom

vykazovalo znaky procesného postupu znemožňujúceho strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

18. Podľa § 121 ods. 1 C.s.p. lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov.

19. Podľa § 121 ods. 2 C.s.p. do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty.

20. Podľa § 121 ods. 4 C.s.p. ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

21. Podľa § 121 ods. 5 C.s.p. lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

22. Podľa § 32 ods. 5 zákona o e-Governmente elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov, sa považuje za doručenie, podľa písm. b/ ak nie je adresátom orgán verejnej moci a doručuje sa do vlastných rúk, dňom, hodinou, minútou a sekundou uvedenými na elektronickej doručke alebo márnym uplynutím úložnej lehoty podľa toho, ktorá skutočnosť nastane skôr, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvedel.

23. Podľa § 32 ods. 9 zákona o e-Governmente ak k elektronickému doručeniu dôjde v deň štátneho sviatku alebo v deň pracovného pokoja, lehota na konanie alebo na vykonanie úkonu, ktorej začiatok je spojený s okamihom elektronického doručenia, začne plynúť najbližší nasledujúci pracovný deň; to neplatí, ak osobitný predpis ustanovuje alebo z povahy konania alebo úkonu vyplýva, že orgán verejnej moci alebo iná osoba sú povinní konať aj v deň, ktorý je štátnym sviatkom, alebo v deň pracovného pokoja.

24. V preskúmvanej veci ide o prípad, keď odvolací súd odmietol odvolanie žalobkyne, vychádzajúc z toho, že odvolanie bolo podané oneskorene. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie bol žalobkyni doručený prostredníctvom elektronického doručovania (v zmysle zákona e-Governmente) dňa 9. júla 2017, o čom svedčí elektronická doručka pripojená v spise (č. l. 173 rub). Žalobkyňa následne podala odvolanie elektronicke (e-mailom) dňa 25. júla 2017 (č. l. 174), ktoré doplnila v listinnej podobe podaním na poštovom orgáne dňa 26. júla 2017.

25. Dovolateľka vyjadrila presvedčenie, že odvolací súd nesprávne posúdil začiatok plynutia lehoty na podanie odvolania. V uvedenej súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že je potrebné rozlišovať moment doručenia (§ 32 ods. 5 zákona o e-Governmente) a začiatok plynutia odvolacej lehoty (§ 32 ods. 9 zákona o e-Governmente). Pravidlá počítania času v kontexte preskúmvaného prípadu upravuje tak C.s.p., ako aj zákon o e-Governmente, ktorý je vo vzťahu k C.s.p. v otázke elektronického doručovania úpravou lex specialis. V zmysle C.s.p. platí, že rozhodujúci deň, to znamená deň, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty (v prejednávanej veci moment doručenia), sa do plynutia lehoty podľa § 121 ods. 2 C.s.p. nezapočítava. Lehota teda začína plynúť nasledujúci deň, pričom je nerozhodné, či rozhodujúci deň, resp. prvý deň lehoty padne na pracovný deň alebo deň pracovného pokoja, C.s.p. „neposúva“ začiatok plynutia lehoty. Zákon o e-Governmente upravuje v ustanovení § 32 ods. 9 výnimky začiatku plynutia lehoty, a to v prípadoch elektronického doručenia v deň štátneho sviatku alebo v deň pracovného pokoja. V takýchto prípadoch uvedený predpis striktné určuje začiatok plynutia lehoty na konanie alebo na vykonanie úkonu na najbližší nasledujúci pracovný deň. Týmto ustanovením sa „neposúva“ moment doručenia elektronickej správy určený podľa § 32 ods. 5 citovaného zákona. Teda ak by napríklad došlo k elektronickému doručeniu v deň štátneho sviatku, ktorý by pripadol na sobotu, lehota by začala plynúť až v pondelok ako najbližší nasledujúci pracovný deň, a nie v nedeľu, ako by tomu bolo v zmysle C.s.p.

26. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka dostatočne nerozlišuje medzi momentom doručenia a začiatkom plynutia lehoty na podanie odvolania a ustanovenie § 32 ods. 9 zákona o e-Governmente mylne interpretuje spôsobom, že elektronickým doručením v nedeľu došlo k posunu rozhodného dňa (momentu doručenia) určujúceho začiatok lehoty na nasledujúci pracovný deň. V danom prípade je zrejmé, že k elektronickému doručeniu skutočne došlo v nedeľu (9. júla 2017), teda v deň pracovného pokoja, a preto v zmysle ustanovenia § 32 ods. 9 začala plynúť lehota na podanie odvolania najbližší nasledujúci pracovný deň, t. j. v pondelok 10. júla 2017. Zákonná 15-dňová lehota na podanie odvolania potom uplynula polnocou dňa 24. júla 2017. Odvolanie žalobkyne však bolo e-mailom doručené súdu prvej inštancie až dňa 25. júla 2017 (doplnené v listinnej podobe na poštovú prepravu 26. júla 2017), teda zjavne po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty.

27. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. prípustné, preto ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.